

SLNIEČKO 7

Rudo Moric

MATERINSKÁ LÁSKA

Štíhlonôžka vodila Hviezdičku po celej hore, len čistinám a holým miestam sa vyhýbala.

A práve tie miesta lákali Hviezdičku najviac. Na čistiny krásne svieti slniečko, poletujú tam motýle a kvitne toľko kvietkov!

„Podme ta, mama,“ žobronilo srnča, keď sa dostali blízko holých miest, ktoré presvitali pomedzi stromy.

„Podme chytro preč, Hviezdička. Čo najďalej od čistín!“ vravela vždy Štíhlonôžka.

„Ale prečo? Prečo, keď je tam tak krásne?“

„Si ešte slabá a toľko nebezpečenstiev striehne na teba. Na holých miestach ťa dravce zďaleka zbadajú – potom je zle!“

Ale srnka neprestala domrzáť:

„Aspoň na chvíľočku, na chvíľilinku!“

Štíhlonôžka však bola neoblomná.

O čo však bola neoblomnejšia, o to väčšmi v Hviezdičke rástla túžba a zvedavosť.

Onedlho sa naskytlá príležitosť.

Štíhlonôžka v najväčšej páľave zalahla neďaleko čistiny. Štíhlonôžka driemala. Hviezdičke sa nechcelo spať, strihala ušami a obzerala sa okolo seba, čo by vyviedla. Vstala a začala sa tárať. Ťufákom vyvracala plávky, rýdziky a zachádzala čoraz ďalej a ďalej. Prišla na kraj lesa a tu – dávno vytúžená čistina! Nebola veľká, ale z prítmnia lesa sa zdala taká vábna, zaliata slnečnými lúčmi, plná bzukotu hmyzu a kvietkov všelijakých farieb. Neodolala, hoci jej prišli na um mamine slová. Počula, ako jej tlkoce srdiečko, no nezastala. Pred nosom jej zabzučal čmeliak. Srnča poskočilo a rozbehlo sa doprostred lúky. Tam sa naháňali tri belásky a skrývali sa v tráve. Vysoko zdvihlo hlavu, aby ich znova objavilo.

Vtedy už na kraji lesa stála Štíhlonôžka. „Hviezdička!“ zvolala, len čo srnku uvidela uprostred lúky. Vtom jej stuhla krv v žilách. Vysoko na belasom nebi zazrela veľkého vtáka.

Jastrab!

Srnča ešte stálo uprostred čistiny, akoby mamu nepočulo.

Hlava s odstávajúcimi ušami, čiernym zamatovým ťufákom a veľkými očami sa jastrabovi zdala neobyčajne krásna. Už nekrúžil, už nehybne visel v povetří na jednom mieste.

„Chytro, Hviezdička! Zle je!“ volala zdesene Štíhlonôžka.

Jastrab pritiahol letky a jeho telo začalo padať ani kameň. Keď to Štíhlonôžka videla,

vrhla sa Hviezdička na pomoc. Musí byť pri nej skôr ako jastrab! Musí Hviezdičku ochrániť vlastným telom!

Musí! Musí!

Aj ju zakryla. Keď srňatko zbadalo nebezpečenstvo, stratilo vládu, sily ho opustili a len sa prikrčilo do trávy. Štíhlonôžka sa naň vrhla, ľahla si na chrbát pripravená odraziť útok jastraba. Keď dopadol, vykoplá prednými nohami a tvrdo ho zasiahla. Jastraba odhodilo, hneď sa však postavil a opito sa otriasol. Štíhlonôžka ho hneď poznala.

Ostrodriap!

Rozzúrený mával krídlami a sekal zobákom.

Začal sa veľký boj. Prv ako sa Ostrodriap stačil znovu vrhnúť na srnu, vyskočila, a pod rovno raticami do neho. Nemyslela na to, čo sa stane, ak sa ocitne blízko toho zahnutého zobáka. Len jedno jej napĺňa hlavu i srdce: Nesmie ublížiť Hviezdičke!

A cítila sa neobyčajne silná. Raticami dorážala na jastraba a teraz si už dávala pozor, aby ju nezasiahol zobákom alebo pazúrmí. A uprostred boja zvolala na Hviezdičku:

„Uteč do lesa, prídem za tebou!“

Hviezdička sa celá vystrašená zdvihla a utiekla.

Ostrodriap sa ešte väčšmi rozzúrila a podarilo sa mu klovnúť Štíhlonôžku do nohy, až jej vystrekla krv. Štíhlonôžke sa zatmilo v očiach. Ešte dobre, že Ostrodriap sa hneď zdvihol na krídla.

Štíhlonôžka odkrývala do lesa, kde ju čakala učupená a roztrasená Hviezdička. Štíhlonôžka nepovedala srnke ani slova. Vyčerpaná si ľahla a chvíľu oddychovala. Srnka ako omráčené hľadalo na mamu a potom sa k nej pritulilo.

„Mama, mamulienka, už nikdy nepôjdem na čistinku!“

Štíhlonôžka vydýchla úľavou a pohľadkala srnča nežným pohľadom.

Spisovateľ Rudo Moric dobre poznal lesy a ich tajomstvá. Okrem toho sa však spolu so spisovateľkou Máriou Ďuríčkovou zaslúžili o to, aby obnovené Slniečko po dlhých rokoch „zatmenia“ opäť začalo deťom svietiť. Možno sa vám to zdá byť neuveriteľné, ale v roku 1927, keď práve vychádzalo prvé číslo Slniečka v Martine, Rudo Moric mal šesť rokov. Nebolo vtedy ľahké presvedčiť otca, aby ťažko zarobené korunky obetoval na predplatné. Aj ďalšie kroky spisovateľa sú späté so Slniečkom. Na gymnáziu ho učil ilustrátor a redaktor Slniečka Jaroslav Vodrážka. Keď ako mladý autor začal písať pre deti, bolo to práve Slniečko, v ktorom uverejnil svoje prvé rozprávky. Keby už nekráčal po nebeskej hore, slávil by dnes storočnicu. My si ho preto pripomenieme úryvkom z knižky Rozprávky z lesa.

Zápisník jedného chlapca

Sťahovavý kukučiak

Oco priletel po dlhšom čase konečne domov na víkend

Tak som vybral baterky z kukučkových hodín

Keď v pondelok aj napriek tomu odletel asi niekde do teplých krajín tak som začal tie kukučky pretáčať späť

List vo fl'aši

Napíšem list otcovi aby čím skôr priplával domov

List vložím do fl'aše ako v tej rozprávke len žiadne more nemôžem nablízku nájsť

Tak som vypravil list vo fl'aši na morskú cestu cez školský záchod

Podarilo sa otec dostal list a priplával na stretnutie s riaditeľom

OTÁZKY:

1. Prečo chlapec z básne pretáčal späť kukučkové hodiny?
2. Pokús sa napísať list niekomu, koho máš rád.

Nanísal Jan Píček Ilustroval Juraj Martiška

Joško Mrkvíčka
Marec

Hamarati, marec - b tepánke
ma tlačí palec!
Jak sa hovorí ľáskve?

Alle b škole máme nasťenku a tam
ježe marec mesiac knihy. povedala
a aj paničiteľka nám ~~predala~~
ale rmesi urobili čitateľskí
semiter. a to sami teda
mekcelo tak dlho pískať
• tom čo som táq dlho
čítal. a tag som ~~na~~ to
išiel skratkov.

• kniže, b ktorej
bola búrka, som
napískať rejeťo
HROM a o tej
z lesom rása
reje
STROMár.

Keť jeden ujo napískať
strašidelnú nudnú rozprávku tag
so u mňa volal SPÍŠovateľ
a jeho knižki sú SNoveľy.

Bázníčka s masiarom je KLOBÁS ení!
Ešte som čítal príbeh o stáhoraných
bláčkoch čo odchádzali a ~~to~~
loboľa BAJ-BAJ ka.
A najveselšia kniha,
čo mi ani raspať medala,
je rás Kni HA-HA-HA.
Tak som ten denník mal
rícklo! Stačí slovo-ahotovo!
A raz mi kto napíše aj o mne, vjete
čo to bude? Preca JOŠprávka!

Vás Joško

VÔŇA RIEKY

SRDCE
NA MIESTE

K srdcu mi prirástli dve rieky – Váh a Dunaj. Dodnes rada pozorujem ich prúd, nasávam ich vôňu a na brehu zbieram kamienky. Najkrajšie mám uložené v záhrade. Biele, čierne, škvrnité aj svetlotyrkysové. Keď prší, ich farby ožívajú. Akoby sa rozepamätávali na svoj život vo vode.

Všimli ste si, že každá rieka má svoju osobitnú vôňu? Váh u mojej babky v Novom Meste nad Váhom bol priezračný, hnedastý. Voňal ako babkina káva. V plytkej teplej vode sme si zo štrku robili bazénik. Vháňali sme doň rybičky alebo žubrienky. Dokázali sme ich pozorovať hodiny. K Váhu sme chodievali so sestrou a bratrancom

na bicykloch. Najstarší niesol nafúkané koleso – dušu z auta, na ktorej sme sa púšťali po prúde.

„Dávajte si pozor, aby vás vodník nestiahol,“ pripomínala nám babka.

Na vodníkov sme neverili, ale dávali sme si pozor. Vedeli sme, že aj dobrých plavcov môže prúd rieky stiahnuť na dno.

Na brehu sme si vždy vyhliadli miesto, kde sa nepásli kravy. Kvôli ich „palacinkám“ sme často ani nemali kde stúpiť. Bicykle sme si dali do chládku a na kriky sme si rozvešali šaty. Raz prišli kravy až k brehu. Dívali sa na nás, ako sa plahočíme vo vode. Keď som zbadala, že jedna z nich prežúva

moju zelenú blúzku, bolo už neskoro. Aj keď sa mi ju podarilo krave z papule vytiahnuť, dierky po zuboch zostali. Ešteže bola blúzka bodkovaná!

Dunaj je majestátna rieka, po Volge najdlhšia v Európe. Cez jej brod pri Bratislave viedla starodávna obchodná cesta. Prechádzali ňou Rimania, Gréci, Turci aj križiaci. Ľudia mali po stáročia strach z ľadových povodní. Na poslednú z nich som sa v roku 1956 pozerala z bratislavského nábrežia. Dunaj zamrzol na osemdesiat dní. Aby piliere mosta nepoškodili kryhy, museli ich uvoľňovať leteckým bombardovaním. Dnes by už ľadové kryhy na Dunaji rozbíjal ľadoborec.

Do hlavného toku Dunaja som sa odvážila až v dospelosti. Ani vtedy nebol modrý ako v slávnom valčíku Johanna Straussa Na krásnom modrom Dunaji. Bol taký ako dnes: sivohnedozelenkavý, páchnuci rybami a lastúrami mäkkýšov. V niektorých zátokách bol však taký čistý a zohriaty od slnka, že sme sa v ňom kúpali už začiatkom leta.

Marta Šurinová pre deti napísala už sedem kníh a dlhé roky pripravuje do Slniečka rubriku o prírode a ekológii Deti v zelenom. V jej posledných troch knihách vystupujú zvieratká, deti i dospeláci, ale nechýba v nich ani autorkin obľúbený cirkus. V knihe Záhada čarovného vajička sa spisovateľka vracia do svojho detstva pri Váhu, kde sa rozprestiera jej srdcová krajina.

V kajakoch sme sa plavili na ostrovčeky plné vtákov. Podnikali sme výpravy do džungle lužného lesa. V hustom trstí sme nechtiac plašili kačice, volavky, chavkoše a hádavé čajky. Keď sme mali šťastie, zazreli sme orliaka morského.

Na jar sme nedočkavo striehli na prvé huby – smrčky. Obdivovali sme snežienky, modrice aj scily, trhali sme liečivý medvedí cesnak. V lete sme sa bosí brodili v jemnom horúcom piesku ako na púšti. Po jeseni sme čakali na prvé silné mrazy, aby sme sa mohli korčuľovať na zamrznutých dunajských ramenách. Bol to zvláštny pocit, keď sme pod korčuľami videli zamrznuté ryby. Mráz ich zastihol skôr, ako stačili zazimovať.

Dunaj je zásobárňou pitnej vody pre celý Žitný ostrov. Jeho divoký tok spútala priehrada a ľudia sa už nemusia báť povodní. Lode sa bezpečne plavia kanálom, ktorý vedie ďaleko, až do Čierneho mora.

SÚŤAŽNÁ OTÁZKA

Napište nám názvy dvoch krajín (okrem Slovenska), cez ktoré preteká rieka Dunaj. Odpovede posielajte na adresu:

Slniečko, Literárne informačné centrum,
Nám. SNP 12,
812 24 Bratislava

alebo na e-mail:
slniecko-sutaze@litcentrum.sk.

Z autorov správnych odpovedí vyžrebujeme troch a odmeníme ich knihou Marty Šurinovej, ostatných zaradíme do koncoročného žrebovania o slniečarský bicykel.

KONIEC ZIMY

Po dlhej zime sa mala skončiť vláda Moreny. Vesna, ktorá ju mala vystriedať, však spala.

„Ak sa nezobudí,“ žalostila srnka a zajko, „pomrieme!“

Vtom veselo zašvitoril malý škovránok: „Ja ju zobudím.“

Morena ho začula. Dýchla na vtáčika a vzápätí všade nastalo mrazivé ticho.

O pár dní vykukli spod snehu snežienky a vravia:

„Zobudíme Vesnu svojimi zvončekmi.“

Lenže Morena aj ich ovanula mrazivým dychom a nafúkala na ne sneh.

Vtedy spoza mraku vykuklo slniečko a svojimi lúčmi roztopilo ľadové väzenie.

„Bim-bam!“ nieslo sa smutnou krajinou.

Na hlas zvončekov sa Vesna prebudila.

Pretrela si oči a usmiala sa. Zo svojho úkrytu vyletel k nebu škovránok a spevom poďakoval Vesne, že stvorila jar.

Morena = slovanská bohyňa zimy a smrti

Vesna = slovanská bohyňa jari a života

Lenka Šafranová

Keby som bol stenou,

čo má uši,
vedel by som,
čo som iba tušil.
Že si ocko v sprche spieva,
potápa sa vo vani,
sused chodí po návštevách,
aj keď nie je pozvaný.
Sestra, tá si stále šušká
s mamkou tajne v kuchyni
o chalanoch, skúškach lásky,
kým cukrujú závinu.

Keby som bol stenou,
čo má uši,
všetky steny
by som jedného dňa zrušil.
V kuchyni by vládlo čudné ticho,
dokým by som sestru nepodpichol.
Keby som jej vytáral, čo tuším,
ihneď by si zakrývala uši.
Ostala by celkom isto nemá,
zdúpnela by, zbledla ako stena.
Ocko by zas prestal spievať árie,
za závesom vraj svoj talent neskryje.
Sused by sa z nášho gauča nepohol,
neriešil by už, čo koho do toho.

Keby som bol stromom,

chcel by som byť bútl'avý.
Riadil by som vtáčí hotel,
čakal, kto sa zastaví.

Sojky, sovy by som hostil,
vítal ich už od dverí.
Všetkých svojich vzácných hostí
poznal by som po perí.
Poctivcov i darebákov,
slušné ranné vtáčatá,
rozlietaných nočných vtákov,
čo im mešká výplata.
Domácich aj sťahovavých,
z hájov, lúk či lesov,
z Afriky i od Oravy,
trilkujúcich bez slov.

V knihe hostí by som značil
prílety aj odlety.
Počúval ich štebot vtáčí,
vychádzal im v ústrety.

Keby som bol stromom,
chcel by som byť bútl'avý.
Chystal by som vtáčie krsty,
koncerty i oslavy.

Keby som bol dierou v plote,

stále by som klebetil.
Hral by som vždy na dve strany,
všetkých poznal spamäti.

Poznal by som ujkov, tetky
zo šiesteho kolena,
Jožkov, Zuzky, Jankov, Betky,
šikulky i polená.

Vedel by som, kedy chodí
piatak Cyril domov,
koľko zmeškal školských hodín
neporiadnik Tóno.

Vedel by som, čo kto robí,
kto sa iba tára,
kto si šetrí do zásoby
a kto na zubára.

Vedel by som, čo sa nosí,
(móda je dnes vedou),
kam strkajú svoje nosy
babky od susedov.

Vedel by som, kde sa podel
Rekso, večný tulák,
čo robí vo vodovode
papierová guľa.

Vedel by som veru všetko,
všetko na svete.
Keby som bol dierou v plote,
chýr by mojou hlavou
len tak preletel.

Keby som bol starou skriňou,

zbieral by som poklady.
Zavrel by som veľké ústa,
všetky stopy zahladil.

Chránil by som zlaté pierko,
svet, cez sklíčko medený,
jeden mešec s takou dierkou,
že ho nejde zameniť.

Postriebrený prsteň z trávy,
mocné žezlo z bodliaka,
miesto by som v sebe spravil
moli, čo sa načaká.

Skrýval by som taký poklad,
ktorý ktosi vyhostil.
Keby som bol starou skriňou,
mal by som ho v tajnosti.

NA SVĚTÉHO GREGORA IDÚ L'ADY DO MORA

DETI
V ZELENOM

Všimli ste si, ako sa vám zlepši nálada, keď zasvieti jarné slniečko? Vtáky sa vracajú domov. Modré pečeňovníky a zlatožlté blyskáče vystrkujú hlávky, pri potokoch sa pýšia ružové devätsily. Listy sa na nich objavia neskôr, aby včely ľahšie našli cestu k peľu.

Zlatý dážd' je zlatovka

Zlatý dážd' rozkvitá na slnkom vyhriatych miestach už v polovici marca. Je to krík husto obsypaný zlatožltými kvetmi. Jeho správny názov je zlatovka alebo forzítia. Zlatým dažďom však ľudia volajú aj štedrec ovisnutý. So zlatovkou má podobnú iba farbu kvetov, ktoré vo veľkých strapcoch visia z konárov. Pripomínajú agát. Štedrec kvitne neskôr ako zlatovka. Aj keď je krásny, patrí k našim najjedovatejším rastlinám.

Kvetná nedeľa, kde si klúče podela?

Kvetná nedeľa, týždeň pred Veľkou nocou, je u nás spojená s bahniatkami. Kresťania si v tento deň pripomínajú príchod Krista do Jeruzalema, ktorého vtedy vítali palmovými ratolesťami. U nás sme ich nahradili bahniatkami vrby rakytovej, obyčajne posvätenými v kostole. Doma si ich ľudia zvykli zastokávať za kríž na stene alebo do pôdy v záhrade, aby im priniesli dobrú úrodu. Posvätené bahniatka sa nevyhadzujú, ale pália. Ich popol sa nasledujúci rok používa v Popolcovú stredú na krížik, ktorý dostávajú veriáci na čelo. Malo by to ľuďom pripomenúť pomínelnosť vecí a dar života.

Kráľovná bez kráľovstva

V marci je živo aj v mravenisku. V najspodnejšej komore kladie kráľovná matka vajíčka. Či z nich budú robotnice, alebo samičky a samčekovia, rozhoduje potrava a starostlivosť robotníc. Budúce samičky a samčekovia, ktorým na čas párenia narastú krídla, dostávajú výživnejšiu stravu ako robotnice. Kráľovná mravcov nevydáva rozkazy, stačí, že sa mraveniskom šíri jej vôňa. Mravce majú dva žalúdky. V jednom travia potravu pre seba, z druhého môžu nakrmiť hladného kamaráta. Z úst do úst si odovzdávajú potravu. Vyzerá to, akoby sa bozkávali.

Vyslání sme žiaci – dneska na Gregora – vyberať darčeky pre pána rektora

Ešte pred sto rokmi chodili starší žiaci po rodinách „gregorovať“. Do košíkov im rodičia pripravili niečo z úrody, niečo dobré z kuchyne pre pána učiteľa - „reктора“. Bolo to prilepšenie k biednemu učiteľskému platu. Myslím, že aj v čase pandémie rodičia zistili, že učitelia nemajú ľahkú prácu. Určite by im zniesli aj modré z neba, len aby deti opäť mohli chodiť do školy.

Zabudnuté remeslo

Vodné mlyny sa u nás začali stavať už v období Veľkej Moravy. Stavali sa na Hrone, Váhu, Ipli. Najviac ich bolo pozdĺž Dunaja. V roku 1872 ich bolo takmer päťtisíc. Postupne však začali zanikať, lebo sa stali prekážkou vodnej plavby. Využiť silu vody na mletie obilia bolo veľmi hospodárne. Voda roztáčala vodné koleso, ktoré prevodovým zariadením poháňalo dva mlynské kamene. Medzi nimi sa mlelo obilie. Ak chcete vidieť, ako pracujú vodné mlyny, choďte sa pozrieť do Jelky alebo na Oblazy v Kvačianskej doline. Sú to naše kultúrne technické pamiatky.

LEBO PRETO

ETIKA

Radšej spolu

Hoci som si slúbil, že budem život malej Almy sledovať pozornejšie ako Editin, aj tak sa mi nechce veriť, ako rýchlo rastie. Akoby len predvčerom ležala v kočíku a včera sa naučila chodiť. A dnes sa už so mnou dokázala pohádať o tom, čo existuje a čo nie. Vášnivo protirečila mne aj ostatným. Už jej nestačí všetko napodobňovať, túži robiť veci po svojom. Najlepšie vie, kedy treba ísť do postele, a pokúša sa o to čo najneskôr.

Občas sa mi zdá, že je hrozne tvrdohlavá!

Včera sme sa s Editou chceli čo najrýchlejšie vychystať von, lebo ešte stále sa skoro stmieva. Keď sme sa už obliekli, obuli, pozapínali si vetrovky a nasadili čapice, Alma konečne vtrielila do chodby. Ale nie oblečená! Lahla si v tielku na chrbát a veselo kopala nohami. Vonkoncom ju nevzrušovalo, že my sme už jednou nohou vonku. Išlo ma poraziť!

„Prosím, pomôžeš mi?“ volala na mňa Alma.

„Nepomáhaj jej,“ prikázala mama. „Musí sa naučiť obliekať sama. A ona to veľmi dobre vie.“

„Nikto mi nepomôže!“ kričala Almuša. „Chúdatko som! Pančušky chcem!“

„Neľutuj sa a rýchlo sa obleč! Len si spomeň, kde máš svoje veci,“ nepoľavila mama.

„Donesieš mi, prosím? Svojej sestričke Almuške?“ žobronila ďalej.

Nevydržal som dlhšie čakať, vyzul som sa a zbehol som jej po pančucháče.

Tiekol zo mňa pot. Keď som sa vrátil, našiel som Almu úplne vyzlečenú! Dobré sa zabávala na mojom zúfalstve. Nakoniec sme šli bez nej, hoci revala ako pavián.

Takto to je takmer pri všetkom. Keď si máme upratať hračky, umyť zuby alebo odložiť špinavý riad. Ja a Edita sme už z toho nešťastní. Rodičia nám však ukázali videá, na ktorých sme v Alminom veku robili to isté. Nazývali to obdobím vzdoru.

Niekedy však Edita predsa len dokáže Almu vyprovokovať k činu. Najmä vtedy, keď sa s ňou preteká.

„Budem prvá!“ vyhlásila Edita.

„Nie, nebudeš, vyhrám ja!“ nedala sa Alma.

Vtedy sa obidve naozaj prekonávajú. Ale sú to zriedkavé víťazstvá.

V nedeľu mi napadlo, že by sme mohli prvýkrát niečo navariť rodičom.

Zeleninovú polievku! V poslednom čase som hladný každú polhodinu. Naozaj!

Sestry môj kuchársky návrh prijali s nadšením. Pochytili sa však hneď na začiatku, lebo sa nevedeli dohodnúť, ktorá prvá chytila škrabku na mrkvu. Ďalšie spory sa vystupňovali, keď sme mali soliť a zapnúť sporák. Takto to ďalej nešlo. Rozdelili sme si úlohy. Podávali sme si kaleráb, pažitku, petržlen a cesnak. Každý niečo čistil, krájal, a tak netrvalo dlho a všetky suroviny sa varili v hrnci. Darilo sa nám, keď sme všetko robili spoločne. Pochopili sme, že nemáme súperiť, ale

spolupracovať. Rodičia si šli oči vyočiť. Podľa mňa neverili, že to naozaj dokážeme.

Pri polievke sa Alma ošivala a skrúcala sa na stoličke ako had. Potom sa spýtala:

„Môžem žuvinu?“

„A ja čokošku? Alebo aspoň cukrik?“ pridala sa Edita.

MOTIVAČNÉ OTÁZKY:

1. Rád spolupracuješ s druhými, alebo radšej pracuješ sám?
2. Na čo si najviac hrdý, čo sa ti najlepšie podarilo?

Rozprávková lampáreň

HRA!

Viete, čo je lampáreň? Volá kedy to bola miestnosť, kde sa zhromažďovali lampy pre baníkov. Nevieme presne odkedy, ale slovo lampáreň sa začalo používať aj v takejto populárnej vete: „Chod' sa sťažovať na lampáreň!“ Znamená to, že tvoje ponosy sú zbytočné a nikto ich nebude riešiť. Aj naše obľúbené literárne postavy sa nám tak trochu postážovali. Pomôžte im, ak ich presvedčíte, že ich dobre poznáte a máte ich radi. Pospájajte ich s obrázkami, ktoré Vám pomôžu pri pátraní.

Som zvieratko, ku ktorému ľudia s obľubou prirovnávajú strachopudov. Neviem, odkiaľ to berú, ale ja som hotový kaskadér! Na chvoste lietadla som preletel poriadny kus sveta, hoci som pritom prišiel o mamkin makové buchty. Sám som sa naučil čítať aj písať a moja dobrodružná povaha ma zaviedla až do Afriky. A potom – kto je tu bojko?!

Zasa som sa vyosmičkoval! Vraj by som mal držať diétu! Oni fakt nechápu, že som sa tak narodil! Malá hlava, veľké bruško! Ved' tak dnes vyzerá polovica národa! A ja navyše potrebujem veľa energie, lebo chodím s mojim psíkom Osmidunčom po celom Slovensku a čítam deťom rozprávky. Mám ich plnú kapsičku a chcel by som, aby z nich deti zmúdreli a aby boli veselé.

Počula som, že jeden porotca zo Superstar o nás povedal, že sme ako dve hrozná – jedna hrozná aj druhá hrozná! Taká nehoráznosť! Sestrička mi však povedala, že to nebolo o nás, ale o nejakých dvoch dievčatách, čo nevedeli spievať. My náhodou spievať vieme, a hoci nie sme hviezdy, dostali sme sa až do rozprávkovej krajiny. Inak, občas nás volajú bodkami. Keďže sme celkom rovnaké, sme vlastne taká veselá pehavá dvojbodka.

„Ty drevo!“ počúvam stále dokola. Nič si z toho nerobím, ba ešte im aj ukážem dlhý nos. Náhodou som veľmi šikovný! Môj tatko si myslí, že by som ten svoj nos nemal do všetkého strkať a mal by som byť radšej rezbárom ako on. Ja mám však jediné želanie – chcem byť obyčajným chlapcom. Niekedy som z toho už talian!

O dospelákoch si myslím svoje. Aj o škole. Ved' už niekto múdry povedal, že najlepšia je škola života alebo škola hrou. Tak to uznávam! Len škoda, že mne to neuzná niko. Poradím si so všetkým: viem dať do lať zlodejov, pirátov aj iné prírodné živly vrátane seba samej. Len neviem, čo so svojimi vlasmi. Neporadili by ste mi nejakú dobrú kaderničku?

ÚLOHY

Napište nám mená knižných hrdinov, ktorí sa vám prihovárajú z našej dvojstrany. Oceníme, ak nám napíšete aj mená spisovateľov, ktorí ich vymysleli. Z úspešných objaviteľov vyžrebujeme trochu, ktorým pošleme pekné knihy. Svoje odpovede nám pošlite do konca marca na známu adresu:

Slniečko, Literárne informačné centrum, Nám. SNP 12, 812 24 Bratislava

alebo na e-mail: slniecko-sutaze@litcentrum.sk.

MAREK A SVETLOŽRÚTI

PIŠE: TIMOTEJ LUKOVIČ

KRESLÍ: KLÁRA ŠTEFANOVIČOVÁ

Pes Moko a jeho oko

Všetky zvieratka sú krásne, milé a kamarátske, aj keď to na prvý pohľad nemusí tak vyzeráť. Dobré to poznáte – ani vaša obľúbená hračka alebo zvieratko nemusí mať ruku, labku alebo ucho, a vy ju aj tak máte najradšej. Psíkovi Mokovi, o ktorom píše spisovateľka Miroslava

Ábelová, chýba oko. Ale aj tak sa vyberie do sveta, aby si našiel svojho človeka. Knihu ilustrovala Ivana Šáteková a pripravilo ju pre vás vydavateľstvo BRAK v edícii Alma. Napíšte nám aj vy o svojom najmilšom zvieratku. Troch z vás vydavateľstvo odmení peknou knihou.

Môže Moko zostať?

Sedia v šere obývačky – Vili, mamka, ocko, pes, čakajú ich rozprávačky o tom, čo sa stalo dnes.

Slušne sedí psíček Moko, chce sa veľmi zapáčiť. Posadil sa len tak bokom tento čierny chlupáček.

„Tento psíček,“ vraví Vilko, žije len sám, bez pánov. Chudák, má len jedno oko, bud' me jeho záchranou!

Ocko s mamkou išli vedľa – rodičovská porada. Moko s Vilkom tiško sedia, výsledok nik neháda.

„Viem, že sme mu povedali, že pes patrí do domu, tento je však celkom malý, nespravil by pohromu,“

vraví mamka oteckovi s potmehúdsnym úsmevom. „Mám už na vec pohľad nový, veselšie im bude dvom.“

Ocko taktiež nebol proti, pribudne im kamarát. Tak si Moko všetkých skrotil, bude ho mať každý rád.

„Dobre, havko, zostaň teda,“ hladká Moka mamička. „A ty, Vilík, ako treba, postaráš sa o psíčka!“

Moko tiež už chvostom krúti, zdá sa, že mu odletí, skáče šťastím oslepnutý! Čím by bol svet bez detí?

Milá redakcia, píšem za našich troch synov a tak trochu aj za seba... Chválim d'alší ročník Slniečka, každú stranu vrátane úžasných ilustrácií na obálkach – potešenie pre oči. Chlapci čítajú nový komiks, vždy nás zaujmú Deti v zelenom, informácie o dobrých nových knihách. V Slniečku u nás momentálne vedie Jožko Mrkvička, pretože Michal je tretiak a už tomu rozumie a baví sa na Jožkových vtípkoch s najstarším Martinom. Aj Srdce na mieste je výborné. Najmladší Janko, prvák, dostal na Vianoce Františka z kompostu. Doma ho podomácky voláme Ferko z hnoja. Sme radi, že sme pri výbere knížiek s redakciou podobne naladení :-)

Zuzana Porubská, Bratislava

Bella Bočkovová
a Henrieta Vaverčaková*

Martin Stupeň a Martin Slodičák*

Duch bez rukávov

Bol raz jeden duch, ten mal dobrý čuch. Aj keď bol vždy zvedavý, chýbali mu rukávy. Keď si povie: „Vyhrniem si rukávy,“ nemá aké. Ľudia mu ich strhali. Tak si chodí sem a tam. Dostal nápad: „Krajčírovi zavolám!“

Dária Čakajdová, Topoľčany

Zasielaním odpovede dáva účastník súťaže súhlas so spracovaním svojich osobných údajov na potreby vyžrebovania a zasielania výhier. Šesť mesiacov po žrebovaní budú korešpondenčné lístky a listy s odpoveďami na súťažné otázky skartované a e-maily vymazané.

VÝSLEDKY SÚŤAŽI

SLNIEČKO Č. 5

SRDCE NA MIESTE
Z tých, ktorí nám správne napísali, že najvyššia slovenská kostolná veža v Spišskej Novej Vsi meria 87 metrov, sme vyžrebovali troch šťastlivcov, ktorým Mestský úrad Spišská Nová Ves pošle pekné ceny. Sú to: Samuel Ferko z Humenného, Nelka Barienčíková zo Zázrivej a Kitti Demeterová s pani učiteľkou Horkayovou z Lelesa.

O PEKNEJ KNIŽKE
V tajničke doplnovačky ste sa dozvedeli, že chlapec s korálikom v ústach sa volá Vendelín. Z úspešných lúštitel'ov sme vyžrebovali Améliu Nemethovú z Bratislavy, Alžbetku a Timka Gorných z Ružomberka a Veroniku Červenákovú zo Slovenskej Ľupče. Výhercom posielame knihu Dany Podrackej Strážca zadných dvier z vydavateľstva Perfekt.

ETIKETA
O zaujímavé a pekné zážitky pri stolovaní sa s nami podelili naši verní čitatelia Matej Dilský zo Žiliny a Patrik Gajdošík zo Stupavy. Posielame im knižku Etiketa z Vydavateľstva Slovart.

*Obrázky detí nám poslala Mgr. Mária Urbanová zo ZŠ s MŠ J. M. Petzvala zo Spišskej Belej.

SLNIEČKO

UMELECKÝ MESAČNÍK
PRE ŽIAKOV 1. – 5. ROČNÍKA ZŠ
ZALOŽENÉ V MATICI SLOVENSKEJ
V ROKU 1927
Vydáva Literárne informačné centrum,
Nám. SNP 12, 812 24 Bratislava
IČO: 31752381, Evidenčné číslo: EV3197/09

Adresa redakcie: Nám. SNP 12, 812 24
Bratislava. Telefón: 02/20473513
e-mail: slniecko@litcentrum.sk

Šéfredaktorka: Ľubica Kepštová
Redaktorka: Kristína Soboň (Kubáňová)
Grafická úprava: Janka Bálík
Obálku nakreslil: Daniel Rerko
Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia
Číslo vyšlo 22. 2. 2021

Tlač printio, s.r.o, Kragujevská 1, 010 01 Žilina
Rozširuje ARES, spol. s r. o.
Elektrárnská 12091, 831 04 Bratislava
Telefón: 0800141911

Mediaprint-Kappa Pressegrasso, a. s., Bratislava
Slovenská pošta, Uzbecká 4, 820 14 Bratislava

Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta
Cena jedného výtlačku je 0,90 €
Ročné predplatné 9,00 €

O PEKNEJ KNIŽKE

V čase, keď niektorí z vás už čakajú na jar, iní ešte stále dúfajú, že napadne sneh, ktorého si v zime veľmi neužili. Pre tých druhých máme dobrú správu: spisovateľ, dramatik a bábkoherec Peter Gärtner pre vás napísal knihu Čakanie na sneh. Nie je však len o snehu, je aj o kamarátoch zo sídliska. Spoločne vymýšľajú dobrodružstvá a podnikajú výpravy do prírody, ktorá je najlepším ihriskom. Keď si prečítate ich príbehy, zistíte, že aj bez počítača sa dá dobre zabaviť a zažiť skvelé veci.

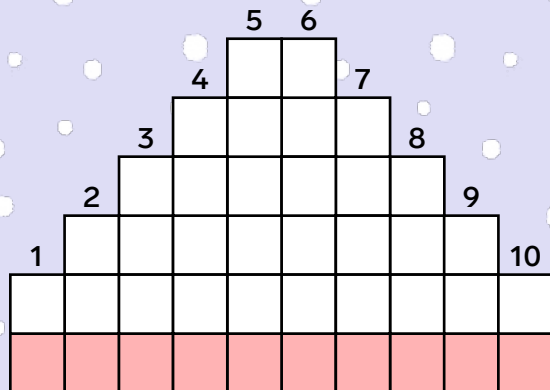
Knižku ilustrovala Marta Matus. Poznáte ju zo Slniečka aj z ďalších knižiek pre deti.

Autor knižky Peter Gärtner má svoje kočovné bábkové divadlo s veľmi zvláštnym názvom. Ak sa ho chcete dozvedieť, vylúštite si našu doplňovačku. Nájdete ho v tajničke.

Odpovede posielajte na adresu:
Slniečko, Literárne informačné centrum,
Nám. SNP 12, 812 24 Bratislava
alebo na e-mail:

slniecko-sutaze@litcentrum.sk

Z troch úspešných lúštitel'ov vyžrebujeme troch, ktorým pán spisovateľ venuje svoju novú knihu.

1. Rudo Moric – iniciály
2. orgán zraku
3. dobrý príklad
4. vtáčik, ktorého meno sa začína aj končí na g
5. do hĺbky
6. kengura po česky
7. hrôzostrašný príbeh alebo film
8. malé oko
9. opak dňa
10. skratka „ou kej“

